

21993A0216(02)

16.2.1993.

EIROPAS KOPIENU OFICIĀLAIS VĒSTNESIS

L 39/3

BĀZELES KONVENCIJA**par kontroli pār kaitīgo atkritumu robežšķērsojošo transportēšanu un to aizvākšanu****PREAMBULA**

ŠĪS KONVENCIJAS PUSES,

IEVĒROJOT risku nodarīt kaitējumus cilvēka veselībai un apkārtējai videi ar kaitīgiem un citādiem atkritumiem un to robežas šķērsojošo transportēšanu,

APZINOTIES pieaugošās briesmas cilvēku veselībai un apkārtējai videi, bīstamo un citu atkritumu ražošanas un robežšķērsojošās transportēšanas pieaugšanas rezultātā un to sarežģītā raksturojuma dēļ,

APZINOTIES TĀPAT, ka efektīvākais cilvēka veselības un apkārtējās vides aizsardzības veids no briesmām, ko rada šādi atkritumi, ir to ražošanas samazināšana līdz minimumam, raugoties no to daudzuma un/vai to bīstamā potenciāla,

ESOT PĀRLIECINĀTAS, ka valstīm jāveic nepieciešamie pasākumi tā garantēšanai, lai bīstamo un citu atkritumu izmantošana, ieskaitot to robežšķērsojošo transportēšanu un aizvākšanu, būtu savienojama ar cilvēka veselības un apkārtējās vides aizsardzību neatkarīgi no to aizvākšanas vietas,

ATZĪMĒJOT, ka valstīm jāgarantē, lai ražotājs izpilda pienākumus attiecībā uz bīstamo un citu atkritumu transportēšanu un aizvākšanu veidā, kas savienojams ar apkārtējās vides aizsardzību neatkarīgi no aizvākšanas vietas,

PILNĪGI ATZĪSTOT, ka katrai valstij ir suverēnas tiesības aizliegt citas valsts bīstamo un citu atkritumu ieviešanu vai aizvākšanu savā teritorijā,

ATZĪSTOT TĀPAT arī augošo tieksmi aizliegt bīstamo atkritumu robežšķērsojošo transportēšanu un aizvākšanu citās valstīs, it īpaši jaunattīstības valstīs,

ESOT PĀRLIECINĀTAS, ka tādā mērā, kādā tas atbilst to ekoloģiski pamatotai un efektīvai izmantošanai, bīstamie un citi atkritumi jāaizvāc tajā valstī, kurā tie radīti,

APZINOTIES TĀPAT, ka tamlīdzīgu atkritumu robežšķērsojošā transportēšana no to izcelšanās valsts uz jebkuru citu valsti var tikt atļauta tikai tādos apstākļos, kas nerada draudus cilvēka veselībai un apkārtējai videi, un atbilstoši šīs Konvencijas nolikumiem,

UZSKATOT, ka kontroles pastiprināšana pār bīstamo un citu atkritumu robežšķērsojošo transportēšanu stimulēs to ekoloģiski pamototu izmantošanu un samazinās šāda robežšķērsojoša transporta apjomu,

ESOT PĀRLIECINĀTAS, ka valstīm jāveic pasākumi, lai nodrošinātu pienācīgu informācijas apmaiņu par bīstamo un citu atkritumu robežšķērsojošo transportēšanu, izvedot tos no šīm valstīm vai ievadot tajās, un par šādu pārvaldījumu kontroli,

ATZĪMĒJOT, ka starptautiskās un starpreģionālās vienošanās tiek izskatīts jautājums par apkārtējās vides aizsardzību un saglabāšanu sakarā ar bīstamo kravu tranzītu,

IEVĒROJOT Apvienoto Nāciju Organizācijas Konferences Deklarāciju par cilvēku apkārtējās vides problēmām (Stokholma, 1972. gads), Kairas Vadlīnijas un principus attiecībā uz ekoloģiski attaisnotu bīstamo atkritumu izmantošanu, kurus pieņēma Apvienoto Nāciju Organizācijas Apkārtējās vides programmas Pārvaldnieku padome (UNEP) ar Lēmumu 14/30 1967. gada 17. jūnijā, ANO Ekspertu Komitejas ieteikumus par bīstamo kravu pārvaldāšanu (formulēti 1957. gadā un atjaunoti ik pa diviem gadiem), atbilstošos ieteikumus, deklarācijas, dokumentus un noteikumus, pieņemtus Apvienoto Nāciju Organizācijas sistēmas ietvaros, kā arī darbus un pētījumus, kuri tiek veikti citās starptautiskās un reģionālās organizācijās,

IEVĒROJOT Vispasaules Dabas hartas garu, principus un mērķus, kurus pieņēma Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālās asamblejas trīsdesmit septītajā sesijā (1982. gadā) kā uzvedības noteikumus attiecībā uz cilvēka apkārtējās vides aizsardzību un dabas resursu saglabāšanu,

APSTIPRINOT, ka valstis atbild par savu starptautisko saistību izpildi attiecībā uz cilvēka veselības aizsardzību un apkārtējās vides saglabāšanu un aizsardzību un nes atbildību atbilstoši starptautiskajām tiesībām,

ATZĪSTOT, ka šīs Konvencijas noteikumu vai jebkura tās protokola būtiskas pārkāpšanas gadījumā tiek pielietoti attiecīgie starptautisko tiesību līgumu nolikumi,

IEVĒROJOT nepieciešamību turpināt ekoloģiski pamatotu samazinātu atkritumu tehnoloģiju, recirkulācijas metožu, efektīvu administratīvi saimniecisko sistēmu darbības un atkritumu izmantošanas izstrādāšanu un ieviešanu ar mērķi samazināt līdz minimumam bīstamo un citu atkritumu radīšanu,

IEVĒROJOT ARĪ augošo starptautisko sabiedrības nemieru sakarā ar nepieciešamību pastiprināt kontroli pār bīstamo un citu atkritumu robežšķērsojošo transportēšanu, kā arī nepieciešamību līdz minimumam iespējami samazināt šādu pārvadāšanu,

SATRAUKTAS par nelikumīgo bīstamo un citu atkritumu robežšķērsojošo apgrozījuma problēmu,

IEVĒROJOT ARĪ jaunattīstības valstu ierobežotās iespējas racionāli izmantot bīstamos un citus atkritumus,

ATZĪSTOT nepieciešamību paplašināt tehnoloģijas nodošanu, sevišķi jaunattīstības valstīm, ar mērķi pamatoti izmantot valstīs radītos bīstamos un citus atkritumus, Kairas Vadlīniju un UNEP Pārvaldnieku padomes Lēmuma 14/16 par dabu sargājošas tehnoloģijas nodošanu garā,

ATZĪSTOT TĀPAT to, ka bīstamos un citus atkritumus jātransportē atbilstoši attiecīgajām starptautiskajām Konvencijām un ieteikumiem,

ESOT PĀRLIECINĀTAS TĀPAT par to, ka bīstamo un citu atkritumu robežšķērsojošo transportēšanu jāatļauj tikai tad, kad šādu atkritumu transportēšana un galīgā aizvākšana tiek veikta ar ekoloģiski pamatotu paņēmieni, un

VADOTIES no apņemšanās ar stingras kontroles palīdzību aizsargāt cilvēka veselību un apkārtējo vidi no kaitīgās iedarbības, kuru var izsaukt bīstamo un citu atkritumu radīšana un izmantošana,

VIENOJĀS PAR SEKOJOŠO.

1. pants

Konvencijas darbības sfēra

1. Šīs Konvencijas mērķiem par "bīstamiem atkritumiem" tiek uzskatīti sekojoši atkritumi, kas ir robežšķērsojošas transportēšanas objekti:

- a) atkritumi, kas ietilpst jebkurā I pielikumā norādītajā kategorijā, ja tikai tiem nepiemīt kādas no III pielikumā uzskaitītajām īpašībām; un
- b) atkritumi, kurus neaptver a) punkts, taču kuri ir noteikti vai tiek uzskatīti par kaitīgiem atbilstoši iekšējai likumdošanai eksporta, importa vai tranzīta valstī, kura ir Puse.

2. Atkritumi, kuri ietilpst jebkurā II pielikumā norādītajā kategorijā, kuri jātransportē pāri robežām, šīs Konvencijas mērķiem par "citiem atkritumiem".

3. Atkritumi, kuri to radioaktivitātes dēļ ietilpst citās starptautiskās kontroles sistēmās, ieskaitot starptautiskās vienošanās, speciāli pielietotas attiecībā uz radioaktīviem materiāliem, tiek izslēgti no šīs Konvencijas darbības sfēras.

4. Atkritumi, kas rodas jūras kuģu normālas darbības rezultātā, kuru izmešanu aptver citi starptautiski tiesiskie dokumenti, tiek izslēgti no šīs Konvencijas darbības sfēras.

2. pants

Definīcijas

Šīs Konvencijas mērķiem:

1. "atkritumi" ir vielas vai priekšmeti, kurus aizvāc, kuri noteikti aizvākšanai vai jāaizvāc atbilstoši nacionālās likumdošanas nolikumiem;
2. "izmantošana" nozīmē bīstamo un citu atkritumu savākšanu, transportēšanu un aizvākšanu, ieskaitot sekojošo kontroli pār aizvākšanas vietām;
3. "robežšķērsojošā transportēšana" nozīmē jebkuru bīstamo un citu atkritumu pārvietošanu no rajona, kas atrodas vienas valsts nacionālajā jurisdikcijā, uz rajonu vai caur rajonu, kas atrodas citas valsts nacionālajā jurisdikcijā, vai uz rajonu vai caur rajonu, kas neatrodas kādas valsts nacionālajā jurisdikcijā, ar noteikumu, ka tāda transportēšana skar mazākajā mērā divas valstis;
4. "aizvākšana" nozīmē jebkuru operāciju, kas noteikta šīs Konvencijas IV pielikumā;

5. "sankcionētās vietas vai objekti" apzīmē bīstamo un citu atkritumu aizvākšanas vietas vai objektus, attiecībā uz kuriem ir saņemta atļauja vai licence no atbilstošā tās valsts orgāna, kuras teritorijā atrodas šādas vietas vai objekti;
6. "kompetentais orgāns" apzīmē valsts orgānu, kuram Puse uzdod nest atbildību tādu ģeogrāfisko rajonu ietvaros, kurus Puse var uzskatīt par piemērotiem, par paziņojumu saņemšanu par bīstamo un citu atkritumu robežšķērsojošo transportēšanu un jebkuru ar to saistīto informāciju, un par atbildes nodrošināšanu uz šādu paziņojumu atbilstoši 6. pantam;
7. "izceltais centrs" nozīmē 5. pantā pieminēto Puses juridisko personu, kas atbild par informācijas saņemšanu un sniegšanu, kā paredzēts 13. un 16. pantā;
8. "ekoloģiski pamatota bīstamo un citu atkritumu izmantošana" nozīmē veikt visus praktiski iespējamus pasākumus, lai, izmantojot bīstamos un citus atkritumus, cilvēka veselība un apkārtējā vide būtu aizsargāta no šādu atkritumu iespējamās negatīvās ietekmes;
9. "rajons, kas atrodas valsts nacionālajā jurisdikcijā" ir jebkurš sauszemes un jūras rajons vai gaisa telpa, kuras ietvaros valsts atbilstoši starptautiskajām tiesībām nes administratīvo un normatīvo atbildību par cilvēku veselības aizsardzību un apkārtējās vides stāvokli;
10. "valsts eksportētāja" ir jebkura Puse, no kuras tiek plānota vai sāka bīstamo un citu atkritumu robežšķērsojošā transportēšana;
11. "valsts importētāja" ir Puse, uz kuru tiek plānota vai veikta bīstamo un citu atkritumu pārvešana ar mērķi tos aizvēst vai iekraut līdz aizvākšanai rajonā, uz kuru neizplatās kādas valsts jurisdikcija;
12. "tranzīta valsts" ir jebkura valsts, kas nav importētāja vai eksportētāja valsts, caur kuru tiek plānota vai sāka bīstamo un citu atkritumu robežšķērsojošā transportēšana;
13. "ieinteresētās valstis" ir Puses, kas ir eksportētājas vai importētājas valstis, vai tranzīta valstis neatkarīgi no tā, vai tās ir Puses vai nav;
14. "persona" ir jebkura fiziska vai juridiska persona;
15. "eksportētājs" ir jebkura persona, kas atrodas valsts eksportētājas jurisdikcijā, kura organizē bīstamo un citu atkritumu eksportu;
16. "importētājs" ir jebkura persona, kas atrodas valsts eksportētājas jurisdikcijā, kura organizē bīstamo un citu atkritumu importu;

17. "pārvadātājs" ir jebkura persona, kas veic bīstamo un citu atkritumu transportēšanu;
18. "ražotājs" ir jebkura persona, kuras darbība noved pie bīstamo un citu atkritumu rašanās vai, ja šī persona ir nezināma, tā persona, kurai pieder šie atkritumi un/vai veic kontroli pār tiem;
19. "persona, kas atbild par aizvākšanu" ir jebkura persona, kurai bīstamie un citi atkritumi tiek izkrauti un kura veic šādu atkritumu aizvākšanu;
20. "politiskās un/vai ekonomiskās integrācijas organizācija" ir organizācija, kas sastāv no suverēnām valstīm, kurai tās valstis-locekles ir deleģējušas kompetenci jautājumos, kurus regulē šī Konvencija, un kura attiecīgā veidā ir pilnvarota saskaņā ar tās iekšējām procedūrām parakstīt, ratificēt, ieņemt, atbalstīt, oficiāli apstiprināt vai pievienoties pie tās;
21. "nelikumīgs apgrīziens" ir jebkura bīstamo un citu atkritumu robežšķērsojoša transportēšana saskaņā ar 9. pantu.

3. pants

Nacionālās bīstamo atkritumu definīcijas

1. Katra Puse 6 mēnešu laikā pēc tam, kad tā kļūst par šīs Konvencijas Pusi, informē Konvencijas sekretāru par atkritumiem, citādiem nekā tie, kas uzrādīti I un II pielikumā, kuri tiek uzskatīti vai noteikti kā bīstami atbilstībā ar tās nacionālo likumdošanu vai jebkurām prasībām attiecībā uz robežšķērsojošo transportēšanu, kas attiecas uz šādiem atkritumiem.
2. Katra Puse nākotnē informē sekretariātu par jebkurām būtiskām izmaiņām informācijā, kura sniegta, izpildot 1. punktu.
3. Sekretariāts nekavējoši nosūta visām pusēm informāciju, ko tas saņēmis saskaņā ar 1. un 2. punktu.
4. Puses atbild par informācijas, kuru tiem sniedzis sekretariāts atbilstoši 3. punktam, novadīšanu līdz saviem ekspertiem.

4. pants

Vispārējie pienākumi

- a) Puses, īstenojot savas tiesības uz bīstamo vai citu atkritumu importa aizliegšanu ar mērķi tos aizvēst, informē citas Puses par savu lēmumu atbilstoši 13. pantam.
- b) Puses aizliedz vai neatļauj bīstamo un citu atkritumu eksportu to Pušu virzienā, kuras ir ievēdušas aizliegumu uz šādu atkritumu importu, ja tās ir saņēmušas par to paziņojumu saskaņā ar a) apakšpunktu.

- c) Attiecībā uz valstīm importētājām, kuras nav ievēdušas aizliegumu uz bīstamo un citu atkritumu importu, Puses aizliedz vai neatļauj bīstamo un citu atkritumu eksportu, ja valsts importētāja nedod piekrišanu rakstiskā formā, un uz konkrētu importa izkraušanu.
2. Katrai pusei jāveic attiecīgi pasākumi, lai:
- a) garantētu bīstamo un citu atkritumu ražošanas samazināšanu līdz minimumam savās robežās, ievērojot sociālos, tehniskos un ekonomiskos aspektus;
- b) garantētu attiecīgu aizvākšanas objektu esamību ekoloģiski pamatotai bīstamo un citu atkritumu izmantošanai neatkarīgi no to aizvākšanas vietas. Šiem objektiem pēc iespējas jābūt izvietotiem tās robežās;
- c) garantētu, ka personas, kas piedalās bīstamo un citu atkritumu izmantošanā tās robežās, veiktu tādos pasākumus, kuri nepieciešami, lai novērstu piesārņošanu ar bīstamiem un citiem atkritumiem tādas apiešanās rezultātā un, ja tāda piesārņošana tomēr notiek, ka samazinātu līdz minimumam tās sekas cilvēka veselībai un apkārtējai videi;
- d) garantētu, ka bīstamo un citu atkritumu robežšķērsojošā transportēšana būtu samazināta līdz minimumam atbilstoši tādu atkritumu ekoloģiski pamatotai un efektīvai izmantošanai un tiktu veikta tādā veidā, lai cilvēka veselība un apkārtējā vide būtu norobežota no negatīvām sekām, pie kurām var novest šāda pārvadāšana;
- e) neatļautu bīstamo un citu atkritumu eksportu uz valsti vai valstu grupu, kuras ir ekonomiskas un/vai politiskas integrācijas organizācijas, kas ir Puse, dalībvalstis, un īpaši uz jaunattīstības valstīm, kuras savas likumdošanas ietvaros ir aizliegušas visu importu, vai, ja tai ir pamats uzskatīt, ka šo atkritumu izmantošana netiks veikta ekoloģiski pamatotā veidā, atbilstoši kritērijiem, kurus noteiks Puses to pirmajā apspriedē;
- f) pieprasītu saskaņā ar V.A pielikumu sniegt ieinteresētajām valstīm informāciju attiecībā uz piedāvājamo bīstamo un citu atkritumu robežšķērsojošo transportu, kas skaidri norāda uz piedāvājamās robežšķērsojošās transportēšanas sekām cilvēku veselībai un apkārtējai videi;
- g) nepieļautu bīstamo un citu atkritumu importu, ja ir pamats uzskatīt, ka šo atkritumu izmantošana netiks veikta ekoloģiski pamatotā veidā;
- h) sadarbotos pasākumu veikšanā ar citām Pusēm un ieinteresētajām organizācijām tieši vai caur sekretariātu, ieskaitot informācijas izplatīšanu par bīstamo un citu atkritumu pārvadāšanu ar mērķi pilnveidot šādu atkritumu ekoloģiski pamatotu izmantošanu un to nelikumīgās apgrozības novēršanu.
3. Puses uzskata nelikumīgo bīstamo un citu atkritumu apgrozījumu par noziedzīgu darbību.
4. Katra Puse veic nepieciešamos tiesiskos, administratīvos un citus pasākumus šīs Konvencijas nolikumu izpildīšanai un ievērošanai, ieskaitot pasākumus ar mērķi atturēt izturēšanos, kas ir pretrunā Konvencijai, un sodīt par to.
5. Puse neatļauj bīstamo un citu atkritumu eksportu uz valsti, kas nav Puse, vai to importu no valsts, kas nav Puse.
6. Puses vienojas par to, lai nepieļautu bīstamo un citu atkritumu eksportu to aizvākšanai teritorijās tālāk uz dienvidiem par 60. dienvidu platuma grādu neatkarīgi no tā, vai šādi atkritumi ir robežšķērsojošās transportēšanas objekti vai nē.
7. Bez tam katra Puse:
- a) aizliedz visām personām, kas atrodas tās nacionālajā jurisdikcijā, bīstamo vai citu atkritumu transportēšanu vai aizvākšanu, ja tikai šīs personas nav saņēmušas atļauju vai piekrišanu šādu operāciju veikšanai;
- b) pieprasa, lai bīstamie vai citi atkritumi, kas ir robežšķērsojošās transportēšanas objekti, tiktu iepakoti, apzīmēti un transportēti atbilstoši vispārpieņemtajiem un vispāratzītajiem starptautiskajiem noteikumiem un normām iepakojšanas, apzīmēšanas un transportēšanas nozarē un lai tiktu ievērota atbilstošā starptautiski atzītā prakse;
- c) pieprasa, lai bīstamos vai citus atkritumus pavadītu dokuments par bīstamo atkritumu pārvadāšanu no punkta, kurā sākas robežšķērsojošā transportēšana, līdz aizvākšanas vietai.
8. Katra Puse pieprasa, lai eksportējamie bīstamie vai citi atkritumi tiktu izmantoti ekoloģiski pamatotā veidā importētājā valstī vai citās valstīs. Vadošos tehniskā rakstura principus attiecībā uz ekoloģiski pamatotu atkritumu izmantošanu, kas ietilpst šīs Konvencijas darbībā, noteiks Puses to pirmajā apspriedē.
9. Puses veic attiecīgos pasākumus, lai garantētu, ka bīstamo un citu atkritumu robežšķērsojošā transportēšana tiktu veikta tikai, ja:
- a) valstij eksportētājai nav tehnisko iespēju un nepieciešamo objektu, jaudu vai piemērotu vietu šādu atkritumu ekoloģiski pamatotai un efektīvai aizvākšanai; vai
- b) šādi atkritumi valstij importētājai ir nepieciešami kā izejvielas uzņēmumiem recirkulācijai vai rekuperācijai; vai

c) šāda robežšķērsojoša transportēšana atbilst citiem kritērijiem, kurus noteiks Puses ar noteikumu, ka šādi noteikumi nav pret-runā ar šīs Konvencijas mērķiem.

10. Valstu, kurās tiek radīti bīstamie un citi atkritumi, pienākums šīs Konvencijas ietvaros pieprasīt, lai šie atkritumi tiktu izmantoti ekoloģiski pamatotā veidā un tie nekādos apstākļos nonāktu importētājā valstī vai tranzīta valstī.

11. Nekas šajā Konvencijā neliedz Pusei noteikt papildu prasības, kas atbilst šīs Konvencijas nolikumiem un attiecīgām starptautisko tiesību normām ar mērķi uzlabot cilvēka veselības un apkār-tējās vides aizsardzību.

12. Nekas šajā Konvencijā nekādā veidā nemazina valstu suverenitāti to teritoriālajās jūrās, kas noteikta atbilstoši starptautiskajām tiesībām, suverēnās tiesības un jurisdikciju, kura ir valstīm pār savām ārkārtējām ekonomiskajām zonām un savu kontinentālo šelfu atbilstoši starptautiskajām tiesībām, kā arī nekavē visu valstu jūras un gaisakuģiem izmantot navigācijas tiesības un brīvību tādā veidā, kā tas paredzēts starptautiskajās tiesībās un atainots attiecīgajos starptautiskos dokumentos.

13. Puses apņemas periodiski veikt pārskatu pār bīstamo un citu atkritumu apjoma un/vai piesārņojošo spēju samazināšanas iespējām, kuri tiek eksportēti uz citām valstīm, it īpaši jaunattīstības valstīm.

5. pants

Kompetento orgānu un izdalītā centra nozīmēšana

Lai veicinātu šīs Konvencijas izpildīšanu, Puses:

- 1) nozīmē vai rada vienu vai vairākus kompetentos orgānus un vienu galveno centru. Vienu kompetento orgānu nozīmē paziņojumu saņemšanai tranzīta valsts gadījumā;
- 2) trīs mēnešu laikā pēc šīs Konvencijas stāšanās spēkā informē sekretariātu par iestādēm, kuras tās nozīmējušas par savu galveno centru un saviem kompetentajiem orgāniem;
- 3) viena mēneša laikā pēc lēmuma pieņemšanas informē sekretariātu par jebkurām izmaiņām, kas skar nozīmēšanu, ko tās veikušas saskaņā ar 2. punktu.

6. pants

Robežšķērsojošā transportēšana starp Pusēm

1. Eksporta valsts paziņo vai pieprasa no ražotāja vai eksportētāja caur eksporta valsts kompetentajiem orgāniem rakstiskā veidā paziņot ieinteresēto valstu kompetentajiem orgāniem par jebkuru

iespējamo bīstamo vai citu atkritumu robežšķērsojošo transportēšanu. Tamlīdzīgiem paziņojumiem jāsaturs pietiekumi un informācija, kas paredzēti V.A pielikumā, valodā, kas importētājai valstij ir pieņemama. Katrai ieinteresētajai valstij ir pietiekoši nosūtīt vienu paziņojumu.

2. Importētāja valsts nosūta paziņotājam atbildi par paziņojuma saņemšanu rakstiskā formā, kas satur piekrišanu pārvadājumam ar noteiktiem noteikumiem vai bez tiem, pārvadāšanas atļaujas atteikumu vai pieprasījumu par papildu informācijas sniegšanu. Galīgās atbildes kopija importētājai valstij tiek nosūtīta ieinteresēto valstu, kuras ir Puses, kompetentajiem orgāniem.

3. Eksportētāja valsts neatļauj ražotājam vai eksportētājam sākt robežšķērsojošo transportēšanu līdz tam laikam, kamēr nesaņem rakstisku apstiprinājumu tam, ka:

- a) paziņotājs ir saņēmis no valsts importētājas piekrišanu rakstiskā veidā;
- b) paziņotājs ir saņēmis no importētājas valsts apstiprinājumu par līguma esamības faktu starp eksportētāju un par atkritumu aizvākšanu atbildīgo personu, kurā tiek atrunāta ekoloģiski pamatota šo atkritumu izmantošana.

4. Katra tranzīta valsts, kas ir Puse, nekavējoties paziņotājam apstiprina paziņojuma saņemšanu. Pēc tā 60 dienu laikā paziņotājam var nosūtīt rakstisku atbildi, kas satur piekrišanu pārvadājumam ar noteiktiem noteikumiem vai bez tiem, vai pārvadāšanas atļaujas atteikumu, vai pieprasījumu par papildu informācijas sniegšanu. Eksportētāja valsts neatļauj sākt robežšķērsojošo transportēšanu līdz tam laikam, kamēr nesaņem no tranzīta valsts piekrišanu rakstiskā veidā. Taču, ja Puse jebkurā laikā pieņem lēmumu nepieprasīt piekrišanu vispār vai, pie noteiktiem noteikumiem, piekrišanu rakstiskā veidā attiecībā uz bīstamo vai citu atkritumu tranzīta robežšķērsojošo transportēšanu vai maina savas prasības, tā nekavējoties informē citas Puses par savu lēmumu saskaņā ar 13. pantu. Šajā pēdējā gadījumā, ja 60 dienu laikā pēc šā paziņojuma saņemšanas tranzīta valstī eksportētāja valsts nesaņem atbildi, tad eksportētāja valsts var atļaut sākt eksportu caur tranzīta valsti.

5. Robežšķērsojošās atkritumu pārvadāšanas gadījumā, ja šie atkritumi, pamatojoties uz likumu, tiek noteikti vai uzskatīti kā bīstamie atkritumi tikai:

a) valstī eksportētājā, tad šā panta 9. punkta prasības, kas attiecas uz importētāju vai personu, kura atbild par aizvākšanu, un importētāju valstī, tiek atbilstoši attiecinātas *mutatis mutandis* uz eksportētāju un eksporta valsti;

b) valstī importētājā vai tranzīta un importa valstīs, kuras ir Puses, šā panta 1., 3., 4. un 6. punkta prasības, kuras attiecas uz eksportētāju un eksportētāju valsti, tiek atbilstoši

attiecinātas *mutatis mutandis* uz importētāju vai personu, kura atbild par aizvākšanu, un eksporta valsti; vai

8. pants

c) jebkurā tranzīta valstī, kura ir Puse, tad šādai valstij piemēro tikai 4. punkta noteikumus.

6. Eksportētāja valsts ar ieinteresēto valstu rakstveida piekrišanu var atļaut ražotājam vai eksportētājam izmantot vispārīgu paziņojumu, ja bīstamie vai citi atkritumi ar vienām un tām pašām fizikālajām un ķīmiskajām īpašībām caur vieniem un tiem pašiem eksportētājas valsts izvešanas muitas punktiem un caur vieniem un tiem pašiem importētājas valsts ievēšanas muitas punktiem vai tranzīta gadījumā — caur vieniem un tiem pašiem ievēšanas un izvešanas muitas punktiem valstī vai tranzīta valstīs — tiek regulāri nosūtīti vienai un tai pašai personai, kas atbild par šo atkritumu aizvākšanu.

7. Ieinteresētās valstis var izteikt savu piekrišanu rakstiskā veidā par vispārīgā paziņojuma procedūras izmantošanu, kas minēta 6. punktā, ar nosacījumu, ka tiek sniegta noteikta informācija — tāda kā bīstamo vai citu atkritumu, kas jānosūta, precīzs daudzums vai periodiskie saraksti.

8. Vispārīgais paziņojums un rakstveida piekrišana, kas minēti 6. un 7. punktā, var aptvert vairākkārtēju bīstamo vai citu atkritumu nosūtīšanu maksimālā perioda 12 mēnešu laikā.

9. Puses pieprasa, lai katra persona, kura uzņemas bīstamo vai citu atkritumu robežšķērsojošo transportēšanu, paraksta dokumentu par transportēšanu vai nu pie nosūtīšanas, vai pie šo atkritumu saņemšanas. Tās arī pieprasa, lai persona, kura atbild par atkritumu aizvākšanu, informētu kā eksportētāju, tā arī eksporta valsts kompetentos orgānus par tādu atkritumu saņemšanu un par to aizvākšanas pabeigšanu, kā par to norādīts paziņojumā. Ja eksportētāja valsts nesaņem šādu informāciju, tās kompetentais orgāns vai eksportētājs paziņo par to importētājai valstij.

10. Paziņojums un atbilde uz to, kuri tiek pieprasīti saskaņā ar šo pantu, tiek nosūtīti ieinteresēto Pušu kompetentajiem orgāniem vai atbilstošām valstu valdības iestādēm, kuras nav Puses.

11. Jebkura bīstamo vai citu atkritumu robežšķērsojošu transportēšanu sedz apdrošināšana, ķīla vai cita garantija pēc importētājas valsts vai tranzīta valsts, kura ir Puse, pieprasījuma.

7. pants

Robežšķērsojošā transportēšana no valstīm, kuras ir Puses, uz valstīm, kuras nav Puses

Konvencijas 6. panta 2. punkts tiek pielietots *mutatis mutandis* bīstamo vai citu atkritumu robežšķērsojošai transportēšanai no valstīm, kuras ir Puses, caur valsti vai valstīm, kuras nav Puses.

Reimporta pienākuma veikšana

Kad bīstamo vai citu atkritumu robežšķērsojoša transportēšana, kurai ieinteresētās valstis ir devušas atļauju atbilstoši šīs Konvencijas noteikumiem, nevar tikt pabeigta saskaņā ar līguma noteikumiem, eksportētāja valsts nodrošina, ka eksportētājs atgriež šos atkritumus eksportētājai valstij, ja nevar atrast citas ekoloģiski pamatotas atkritumu aizvākšanas iespējas 90 dienu laikā no tā brīža, kad importētāja valsts paziņojusi eksportētājai valstij un sekretariātam, vai kādā citā laika periodā, par kuru vienojušās ieinteresētās valstis. Ņemot vērā šo mērķi, eksportētāja valsts un jebkura Puse, kas ir tranzīta valsts, neiebilst, nerada šķēršļus un netraucē šo atkritumu atgriešanu uz eksportētāju valsti.

9. pants

Nelikumīgā pārvadāšana

1. Šīs Konvencijas mērķiem jebkura bīstamo vai citu atkritumu robežšķērsojoša transportēšana:

- bez paziņojuma visām ieinteresētajām valstīm atbilstoši šīs Konvencijas noteikumiem; vai
- bez ieinteresētās valsts piekrišanas atbilstoši šīs Konvencijas noteikumiem; vai
- ar piekrišanu, kuru saņem no ieinteresētām valstīm falsifikācijas, maldināšanas vai krāpšanas ceļā;
- kura būtiski neatbilst dokumentiem; vai
- kura ved pie apzinātas bīstamo vai citu atkritumu aizvākšanas (piemēram, izmešanas), pārkāpjot šo Konvenciju un starptautisko tiesību vispārīgos principus, tiek uzskatīta par nelikumīgu pārvadāšanu.

2. Bīstamo vai citu atkritumu robežšķērsojošas transportēšanas gadījumā, kura attiecināma uz nelikumīgas pārvadāšanas kategoriju, pamatojoties uz eksportētāja vai ražotāja rīcību, valsts eksportētāja nodrošina, lai šie atkritumi:

- tiktu atgriezti atpakaļ eksportētājas valsts teritorijā, ko veic eksportētājs vai ražotājs, vai, ja nepieciešams, pati eksportētāja valsts; vai, ja tas praktiski nav mērķtiecīgi
- tiktu aizvākti citādā veidā atbilstoši šīs Konvencijas nolikumiem 30 dienu laikā pēc tam, kad eksportētāja valsts tika informēta par nelikumīgo pārvadājumu, vai kāda cita perioda laikā, par ko var vienoties ieinteresētās valstis. Ņemot vērā šo

mērķi, ieinteresētās Puses neiebildst, nerada šķēršļus un netraucē šo atkritumu atgriešanai eksporta valstī.

3. Bīstamo vai citu atkritumu robežšķērsojošas transportēšanas gadījumā, kura attiecināma uz nelikumīgas pārvadāšanas kategoriju, pamatojoties uz importētāja vai personu, kas atbild par aizvākšanu, rīcību, importētāja valsts nodrošina, lai šos atkritumus ekoloģiski pamatotā veidā aizvāktu importētājs vai persona, kas atbild par aizvākšanu, vai, ja nepieciešams, pati importētāja valsts 30 dienu laikā pēc tam, kad tā saņēma informāciju par nelikumīgo pārvadājumu, vai kāda cita perioda laikā, par ko var vienoties ieinteresētās valstīs. Ņemot vērā šo mērķi, ieinteresētās Puses nepieciešamības gadījumā sadarbojas, aizvācot atkritumus ekoloģiski pamatotā veidā.

4. Tajos gadījumos, kad atbildība par nelikumīgo pārvadājumu nevar tikt uzlikta uz eksportētāju vai ražotāju, vai importētāju vai personu, kas atbild par aizvākšanu, ieinteresētās puses vai nepieciešamības gadījumā citas Puses nodrošina uz sadarbības pamata šo atkritumu ātrāku aizvākšanu ekoloģiski pamatotā veidā eksportētājā valstī, importētājā valstī vai kādā citā atbilstošā vietā.

5. Katra Puse pieņem atbilstošo nacionālo/iekšējo likumdošanu ar mērķi nepieļaut nelikumīgu pārvadāšanu un sodīt par to. Puses sadarbojas savā starpā, lai sasniegtu šā panta mērķus.

10. pants

Starptautiskā sadarbība

1. Puses sadarbojas savā starpā ar mērķi uzlabot un sasniegt bīstamo un citu atkritumu ekoloģiski pamatotu izmantošanu.

2. Šiem mērķiem Puses:

a) saņemot lūgumu, uz divpusēja vai daudzpusēja pamata sniedz esošo informāciju ar vēlmi sadarboties bīstamo un citu atkritumu ekoloģiski pamatotā izmantošanā, tai skaitā unificē tehniskās normas un bīstamo un citu atkritumu piemērotas izmantošanas praksi;

b) sadarbojas cilvēka veselībai un apkārtējai videi bīstamo atkritumu izmantošanas seku monitoringa jomā;

c) sadarbojas atbilstoši saviem nacionālajiem likumiem, noteikumiem un politikai, izstrādājot un pielietojot jaunas ekoloģiski pamatotas mazatkritumu tehnoloģijas, uzlabojot esošās tehnoloģijas ar mērķi iespējami uzlabot bīstamo un citu atkritumu ražošanu un veidot daudz efektīvākas un darbīgākas metodes šo atkritumu izmantošanai ekoloģiski pamatotā veidā, tai skaitā — pētot ekonomiskas, sociālas un ekoloģiskas šādu jaunu vai uzlabotu tehnoloģiju ieviešanas sekas;

d) aktīvi sadarbojas atbilstoši saviem nacionālajiem likumiem, noteikumiem un politikai tehnoloģiju un procesu nodošanā, kas saistītas ar bīstamo un citu atkritumu ekoloģiski pamatotu izmantošanu. Tās tāpat sadarbojas Pušu tehniskā potenciāla paplašināšanā, it sevišķi tās, kurām būtu nepieciešama tehniska palīdzība šajā nozarē un kuras var griezties ar lūgumiem par palīdzības sniegšanu;

e) sadarbojas atbilstošo tehnisko vadlīniju un/vai uzvedības kodeksu izstrādāšanā.

3. Puses veic nepieciešamos pasākumus sadarbības mērķiem, lai veicinātu jaunattīstības valstu 4. panta 2. punkta a) līdz d) apakšpunkta izpildīšanu.

4. Ievērojot jaunattīstības valstu vajadzības, tiek veicināta sadarbība starp pusēm un kompetentām starptautiskām organizācijām ar mērķi sadarboties *inter alia*, apzinot sabiedrības problēmas, bīstamo un citu atkritumu ekoloģiski pamatotu izmantošanas paplašināšanu un jaunu mazatkritumu tehnoloģiju ieviešanu.

11. pants

Divpusējas, daudzpusējas un reģionālas vienošanās

1. Neskatoties uz 4. panta 5. punkta noteikumiem, Puses var veidot divpusējas, daudzpusējas vai reģionālas vienošanās vai nolīgumus attiecībā uz bīstamo vai citu atkritumu robežšķērsojošo transportēšanu ar Pusēm vai valstīm, kas nav Puses, ar noteikumu, ka šādas vienošanās vai nolīgumi neatkāpjas no prasības ekoloģiski pamatoti izmantot bīstamos un citus atkritumus, ko paredz šī Konvencija. Šo vienošanos vai nolīgumu nolikumiem jābūt ne mazāk prasīgiem attiecībā uz ekoloģiski pamatotu izmantošanu kā tie, kurus paredz šī Konvencija, it īpaši ievērojot jaunattīstības valstu intereses.

2. Puses paziņo sekretariātam par jebkuriem divpusējiem, daudzpusējiem vai reģionāliem nolīgumiem vai vienošanos, par kuriem runāts pirmajā punktā, un par tiem, kurus tās noslēgušas līdz Konvencijas spēkā stāšanās brīdim ar mērķi kontrolēt bīstamo un citu atkritumu robežšķērsojošo transportēšanu, kura tiek veikta tikai starp šādu nolīgumu Pusēm. Šīs Konvencijas noteikumi neskar robežšķērsojošo transportēšanu, kura tiek veikta atbilstoši šādiem nolīgumiem, ja to noteikumi nav pretrunā ar prasību pēc bīstamo vai citu atkritumu ekoloģiski pamatotas izmantošanas, ko paredz šī Konvencija.

12. pants

Konsultācijas par atbildību

Puses sadarbojas ar mērķi cik iespējams ātri pieņemt protokolu, kurš satur nepieciešamos noteikumus un procedūras atbildības un

zaudējumu kompensēšanas sfērā, kas radušies bīstamo un citu atkritumu robežšķērsojošas transportēšanas rezultātā.

13. pants

Informācijas nodošana

1. Puses avārijas gadījumā, kas notikusi bīstamo vai citu atkritumu robežšķērsojošas transportēšanas vai to aizvākšanas laikā, kura var apdraudēt cilvēka veselību un apkārtējo vidi citās valstīs, tikko tās saņem tādas ziņas, nodrošina to, lai šīm valstīm tiktu nekavējoties paziņots par to.

2. Puses informē viena otru caur sekretariātu par:

- a) izmaiņām, kas skar kompetento orgānu un/vai galveno centru nozīmēšanu atbilstoši 5. pantam;
- b) izmaiņām savā nacionālajā bīstamo atkritumu noteikšanā atbilstoši 3. pantam;

un iespējami īsā laikā informē par:

- c) saviem pieņemtajiem lēmumiem par pilnīgu vai daļēju nepieņemšanu par bīstamo vai citu atkritumu importu, lai tos aizvāktu teritorijā, kas atrodas to nacionālajā jurisdikcijā;
- d) saviem pieņemtajiem lēmumiem ar mērķi ierobežot un/vai aizliegt bīstamo un citu atkritumu eksportu;
- e) jebkuru citu informāciju, kas nepieciešama atbilstoši šā panta 4. punktam.

3. Puses atbilstoši nacionālajiem likumiem un noteikumiem Pušu Konferencē, kuru dibina, pamatojoties uz 15. pantu, līdz katra kalendārā gada beigām caur sekretariātu nodod atskaiti par iepriekšējo kalendāro gadu, kas it īpaši satur:

- a) informāciju par kompetentiem orgāniem un galvenajiem centriem, kurus tā nozīmējusi atbilstoši 5. pantam;
- b) informāciju par jebkuru bīstamo un citu atkritumu robežšķērsojošo transportēšanu, kurā tā piedalījies, tai skaitā par:
 - i) eksportējamo bīstamo un citu atkritumu apjomu, to kategoriju, īpašībām, nozīmējuma vietu, tranzīta valsti un aizvākšanas metodi, kas uzrādīta atbildē uz paziņojumu;
 - ii) importējamo bīstamo un citu atkritumu apjomu, to kategoriju, īpašībām, izcelsmi un aizvākšanas metodi;
 - iii) aizvākšanas operācijām, kuru veikšana nenoritēja tā, kā bija plānots;
 - iv) centieniem, kas pielikti, lai samazinātu bīstamo un citu atkritumu apjomu, kas jātransportē pāri robežām;
- c) informāciju par pasākumiem, ko tās veikušas šīs Konvencijas izpildīšanai;

d) informāciju par to savākiem statistikas datiem par bīstamo un citu atkritumu ražošanas, transportēšanas un aizvākšanas iedarbību uz cilvēka veselību un apkārtējo vidi;

e) informācija, kas skar divpusējos, daudzpusējos un reģionālos nolīgumus un vienošanās, kas noslēgtas atbilstoši šīs Konvencijas 11. pantam;

f) informāciju par avārijām, kas notikušas bīstamo un citu atkritumu robežšķērsojošas transportēšanas un aizvākšanas laikā, un par pasākumiem, kas veikti to seku likvidēšanai;

g) informāciju par iespējamiem aizvākšanas ceļiem, kuri izmantojami teritorijā, kas atrodas to nacionālajā jurisdikcijā;

h) informāciju par pasākumiem, kuri veikti tehnoloģijas izstrādāšanai, kas domāta bīstamo un citu atkritumu ražošanas samazināšanai un/vai likvidēšanai;

i) citus jautājumus, kurus Pušu Konferencē uzskata par piemērotiem.

4. Puses atbilstoši nacionālajiem likumiem un noteikumiem nodrošina to, lai katra paziņojuma par jebkuru bīstamo vai citu atkritumu robežšķērsojošo transportēšanu un atbildes uz to kopijas tiktu nosūtītas uz sekretariātu, ja par to lūdz Puse, kuras apkārtējā vide var ciest tādas robežšķērsojošas transportēšanas rezultātā.

14. pants

Finansiālie aspekti

1. Puses vienojas par to, ka atkarībā no dažādu reģionu un subreģionu konkrētām vajadzībām tiek veidoti reģionālie un subreģionālie centri kadru sagatavošanai un tehnoloģijas nodošanai attiecībā uz bīstamo un citu atkritumu racionālu izmantošanu un to ražošanas samazināšanu līdz minimumam. Puses pieņems lēmumu par atbilstošu finansēšanas mehānismu izveidošanu uz brīvprātības pamata.

2. Puses izskatīs jautājumu par apgrozījuma fonda radīšanu palīdzības sniegšanai uz laicīga pamata ārkārtējas situācijas gadījumā ar mērķi samazināt līdz minimumam zaudējumus no avārijām bīstamo un citu atkritumu vai to izdalījumu robežšķērsojošas transportēšanas rezultātā.

15. pants

Pušu Konferencē

1. Ar šo tiek dibināta Pušu Konferencē. Pirmo Pušu Konferencē apspriedi sasauca UNEP izpilddirektors ne vēlāk kā pēc gada pēc šīs

Konvencijas spēkā stāšanās. Nākotnē kārtējās Pušu Konferences apspriedes tiek sasauktas periodiski tā, kā to savā pirmajā apspriedē noteiks Konference.

2. Ārkārtas Pušu Konferences apspriedes sasauca tad, kad Konference uzskata to par nepieciešamu, vai pēc kādas no Pusēm rakstiska lūguma ar noteikumu, ka sešu mēnešu laikā pēc lūguma nosūtīšanas uz to adresi sekretariāts atbalstīs šo lūgumu ar ne mazāk kā vienu trešdaļu no Pusēm.

3. Pušu Konference ar konsensu pieņem procedūras noteikumus — kā savus, tā arī jebkuru palīgorgānu, kurus tā var dibināt, un finanšu noteikumus ar mērķi noteikt, tai skaitā, Pušu finansiālo dalību šīs Konvencijas ietvaros.

4. Puses savā pirmajā apspriedē izskata jebkurus papildu pasākumus, kuri var palīdzēt izpildīt savas saistības attiecībā uz jūras vides aizsardzību un saglabāšanu kontekstā ar šo Konvenciju.

5. Pušu Konference nepārtraukti seko efektīvai šīs Konvencijas izpildīšanai un bez tam:

- a) sadarbojas attiecīgās politikas, stratēģijas un pasākumu saskaņošanai ar mērķi novest līdz minimumam zaudējumus, kurus bīstamie un citi atkritumi izdara cilvēku veselībai un apkārtējai videi;
- b) izskata un nepieciešamības gadījumā pieņem labojumus šai Konvencijai un tās pielikumiem, ievērojot *inter alia* esošo zinātnisko, tehnisko, ekonomisko un ekoloģisko informāciju;
- c) izskata un pieņem jebkurus citus papildu pasākumus, kuri var būt nepieciešami šīs Konvencijas mērķu sasniegšanai, ievērojot pieredzi, kas savākta, to pildot, kā arī īstenojot 11. pantā paredzētos nolīgumus un vienošanos;
- d) nepieciešamības gadījumā izskata un pieņem protokolus; un
- e) rada tādus palīgorgānus, kuri tiek uzskatīti par nepieciešamiem šīs Konvencijas izpildīšanai.

6. Apvienoto Nāciju Organizācija, tās specializētās iestādes, kā arī jebkura valsts, kas nav šīs Konvencijas Puse, var tikt pārstāvēta Pušu Konferences apspriedēs kā novērotāja. Jebkuri citi orgāni vai iestādes, nacionālās vai starptautiskās, valsts vai nevalstiskās, kuras ir kompetentas sfērās, kas attiecas uz bīstamiem vai citiem atkritumiem, un kuras ir paziņojušas sekretariātam par savu vēlēšanos būt pārstāvētām Pušu Konferencē kā novērotājas, var tikt pieļautas piedalīties tajā, ja tikai pret to neieilst vismaz viena trešdaļa klātesošo Pušu. Pielaišanu novērotāju dalībai regulē procedūru noteikumi, kurus pieņems Pušu Konference.

7. Pušu Konference pēc trim gadiem pēc šīs Konvencijas spēkā stāšanās un pēc tam ne retāk kā vienu reizi sešos gados veiks tās efektivitātes novērtēšanu un, ja uzskatīs to par nepieciešamu,

izskatīs iespējas noteikt pilnīgu vai daļēju aizliegumu uz bīstamo un citu atkritumu robežšķērsojošo transportēšanu, ievērojot pēdējo zinātnisko, tehnisko, ekonomisko un ekoloģisko informāciju.

16. pants

Sekretariāts

1. Sekretariātam uzdod sekojošas funkcijas:

- a) apspriežu organizēšana un apkalpošana, kā tas paredzēts 15. un 17. pantā;
- b) ziņojumu sagatavošana un nodošana, kas pamatojas uz saņemto informāciju saskaņā ar 3., 4., 6., 11. un 13. pantu un uz informāciju no palīgorgānu apspriedēm, kas dibināti saskaņā ar 15. pantu, kā arī, ja tas ir piemērojams, — uz atbilstošu starpvaldību un nestarpvaldību iestāžu sniegto informāciju;
- c) ziņojumu par tā darbību, izpildot savas funkcijas saskaņā ar šo Konvenciju, sagatavošana un iesniegšana Pušu Konferencē;
- d) nepieciešamās darbības koordinēšanas nodrošināšana ar atbilstošajiem starptautiskajiem orgāniem un īpaši tādu administratīvo un līguma vienošanos noslēgšana, kuri var būt nepieciešami tā funkciju efektīvai veikšanai;
- e) saikņu uzturēšana ar galvenajiem centriem un kompetentajiem orgāniem, kurus dibinājušas Puses saskaņā ar šīs Konvencijas 5. pantu;
- f) informācijas sastādīšana attiecībā uz Pušu apstiprinātajām nacionālajām vietām un objektiem, kas var tikt izmantoti Pušu bīstamo atkritumu un citu atkritumu aizvākšanai, un šīs informācijas izplatīšana Pušu vidū;
- g) informācijas saņemšana no Pusēm un nosūtīšana tām attiecībā uz:
 - tehniskās sadarbības un kadru sagatavošanas avotiem;
 - esošām zinātniski tehniskām zināšanām un pieredzi;
 - konsultatīvās sadarbības un ekspertīzes avotiem; un
 resursu esamību ar mērķi palīdzēt tām pēc to lūguma tādās nozarēs kā:
 - apziņošanas sistēmas pielietošana šīs Konvencijas ietvaros;
 - bīstamo un citu atkritumu racionāla izmantošana;
 - ekoloģiski pamatotas tehnoloģijas ieviešana sakarā ar bīstamiem un citiem atkritumiem, tādās kā mazatkritumu un bezatkritumu tehnoloģijas;

- aizvākšanas iespēju un vietu novērtēšana;
 - bīstamo un citu atkritumu monitorings; un
 - pasākumu veikšana ārkārtējos gadījumos;
- h) Pušu nodrošināšana pēc to lūguma ar informāciju par konsultantiem vai konsultantu firmām, kurām ir nepieciešamā tehniskā kompetence šai nozarē, kuras var sniegt tām atbalstu, izskatot paziņojumus par robežšķērsojošo transportēšanu un jautājumu par bīstamo vai citu atkritumu iespējamās nosūtīšanas atbilstību saņemtajam paziņojumam, un/vai to faktu, ka bīstamo atkritumu aizvākšanai piedāvātajiem objektiem ir ekoloģiski pamatots raksturojums, kad ir iemesls domāt, ka šie atkritumi netiks izmantoti ekoloģiski pamatotā veidā. Jebkuru šādu jautājumu izskatīšana netiek veikta uz sekretariāta rēķina;
- i) palīdzības sniegšana Pusēm pēc to lūguma, nosakot nelikumīgo apgrozījumu un nekavējoša jebkuras informācijas izplatīšana Pušu vidū, ko sekretariāts saņēmis par nelikumīgo apgrozījumu;
- j) sadarbojas ar Pusēm un atbilstošām un kompetentām starptautiskām organizācijām un iestādēm ekspertu un iekārtu nodrošināšanā ar mērķi sniegt operatīvu palīdzību valstīm ārkārtēju situāciju rašanās gadījumos; un
- k) tādu citu funkciju izpildīšana, kas saistītas ar šo Konvenciju, kuras var noteikt Pušu Konference.

2. Sekretariāta funkcijas līdz pat pirmajai Pušu Konferences apspriedes noslēgšanai, kas sasaukta 15. panta izpildīšanai, tiek veiktas, pamatojoties uz Apvienoto Nāciju Organizācijas Programmu par apkārtējo vidi.

3. Savā pirmajā apspriedē Pušu Konference apstiprina sekretariātu no tā esošo kompetento starpvaldību organizāciju skaita, kuras ir izteikušas gatavību veikt sekretariāta funkcijas atbilstoši šai Konvencijai. Šajā apspriedē Pušu Konference novērtē arī sekretariāta pagaidu funkciju izpildīšanas gaitu, īpaši 1. punkta ietvaros, un izlemj par mehānismiem, kas nepieciešami šo funkciju izpildīšanai.

17. pants

Konvencijas labojumi

1. Katra no Pusēm var piedāvāt labojumus šai Konvencijai, un katra no jebkāda protokola Pusēm var piedāvāt labojumus šim protokolam. Šādos labojumos attiecīgā veidā tiek ievēroti *inter alia* atbilstoši zinātniski tehniskie apsvērumi.

2. Labojumi šai Konvencijai tiek pieņemti Pušu Konferences apspriedē. Labojumi jebkuram protokolam tiek pieņemti attiecīgo protokolu Pušu apspriedē. Jebkura piedāvāta labojuma tekstu šai Konvencijai un jebkuram protokolam, ja šajā protokolā nav nekas cits paredzēts, sekretariāts paziņo Pusēm ne vēlāk kā sešus mēnešus līdz apspriedes noturēšanai, kurā paredzēts to pieņemt.

Sekretariāts tāpat paziņo piedāvāto labojumu tekstu valstīm, kuras parakstījušas Konvenciju.

3. Puses pieliek visas pūles vienošanās sasniegšanai attiecībā uz jebkura piedāvātā labojuma pieņemšanu šai Konvencijai konsensa ceļā. Ja visas iespējas konsensa sasniegšanai ir izsmeltas un vienošanās nav sasniegta, tad kā pēdējo līdzekli izmanto labojuma pieņemšanu ar to Pušu trīs ceturtdaļu balsu vairākumu, kuras ir klāt un piedalās balsošanā, un Depozitārijs labojumu nosūta visām Pusēm ratificēšanai, atbalstam, oficiālam apstiprinājumam vai pieņemšanai.

4. Procedūra, kura pieminēta 3. punktā, tiek izmantota jebkura protokola labojumam, izņemot tos, kuru pieņemšanai pietiek ar apspriedē klātesošo un šā protokola balsošanā piedalošos Pušu divu trešdaļu vairākumu.

5. Depozitārijam tiek nodoti glabāšanā atbilstošie ratifikācijas goda raksti par atbalstu, oficiālu apstiprinājumu vai labojumu pieņemšanu. Labojumi, kurus pieņem atbilstoši 3. un 4. punktam, stājas spēkā tām Pusēm, kuras tām piekritušas, deviņdesmitā dienā pēc tam, kad Depozitārijs saņēmis ratifikācijas goda rakstu vai dokumentu par to atbalstu, oficiālu apstiprinājumu vai pieņemšanu no vismaz trim ceturtdaļām Pušu, kuras tos pieņēmušas, vai vismaz divām trešdaļām Pušu, kuras pieņēmušas labojumus dotajam protokolam, ja tikai šim protokolam nav paredzēts kas cits. Jebkurai citai Pusei labojumi stājas spēkā deviņdesmitā dienā pēc tam, kad šī Puse nodevusi glabāšanā ratificēšanas goda rakstu vai dokumentu par atzīšanu, oficiālu apstiprinājumu vai šo labojumu pieņemšanu.

6. Šā panta mērķiem ar terminu "Puses, kas ir klāt un piedalās balsošanā" saprot Puses, kas piedalās un balso "par" vai "pret".

18. pants

Pielikumu pieņemšana un to labošana

1. Pielikumi šai Konvencijai vai jebkuram protokolam ir attiecīgi šīs Konvencijas vai tā protokola nedalāma sastāvdaļa, un, ja tieši nav paredzēts nekas cits, tad atsauce uz šo Konvenciju vai tās protokoliem tajā pašā laikā ir atsauce uz jebkuru to pielikumu. Tādi pielikumi ir ierobežoti ar zinātniski tehniskiem un administratīviem jautājumiem.

2. Ja kāds protokols neparedz citus noteikumus, tad tiek izmantota sekojoša papildu pielikumu vai pielikumu protokolam piedāvāšanas, pieņemšanas un spēkā stāšanās procedūra šai Konvencijai:

- a) pielikumi šai Konvencijai vai tās protokoliem tiek piedāvāti un pieņemti atbilstoši 17. panta 2., 3. un 4. punktā noteiktai procedūrai;
- b) jebkura Puse, kas neuzskata par iespējamu pieņemt papildu pielikumus šai Konvencijai vai pielikumu jebkuram protokolam, kura dalībiece tā ir, paziņo par to Depozitārijam rakstiskā formā sešu mēnešu laikā pēc tās dienas, kad

Depozitārijs paziņojis par tā pieņemšanu. Depozitārijs neka- vējoties paziņo visām Pusēm par šāda paziņojuma saņemšanu. Jebkura Puse var jebkurā laikā nomainīt agrāk nosūtīto paziņojumu par iebildumu ar paziņojumu par pieņemšanu, pēc tā pielikumi stājas spēkā dotajai Pusei;

- c) pēc sešiem mēnešiem pēc tās dienas, kad Depozitārijs izsūtījis paziņojumu, pielikums stājas spēkā visām šīs Konvencijas Pusēm vai jebkuram no atbilstošajiem protokoliem, kuri nav snieguši paziņojumus atbilstoši augstāk norādītā b) apakšpunkta noteikumiem.

3. Labojumu piedāvāšanu, pieņemšanu un spēkā stāšanos šīs Konvencijas pielikumiem vai jebkuram citam protokolam regulē procedūra, analoga tai, kura noteikta piedāvājumu iesniegšanai, šīs Konvencijas pielikumu vai pielikuma jebkuram protokolam pieņemšanai un spēkā nākšanai. Pielikumos un to labojumos pienācīgā veidā tiek ievēroti *inter alia* attiecīgie zinātniski tehniskie apsvērumi.

4. Ja papildu pielikums vai labojums pielikumam saistīts ar labojuma izmaiņām šajā Konvencijā vai jebkurā protokolā, tad tāds papildu pielikums vai pielikums ar izmaiņām tajā stājas spēkā tikai pēc labojuma spēkā stāšanās šai Konvencijai vai atbilstošam protokolam.

19. pants

Pārbaude

Jebkura Puse, kurai ir pamats uzskatīt, ka cita Puse darbojas vai darbojās, pārkāpjot savas saistības pēc šīs Konvencijas, var informēt par to sekretariātu, šajā gadījumā tā nekavējoši informē tieši vai caur sekretariātu to Pusi, kura tiek turēta aizdomās par pārkāpumiem. Sekretariāts nodod Pusei šajā gadījumā visu nepieciešamo informāciju.

20. pants

Strīdu noregulēšana

1. Strīdu rašanās gadījumā starp Pusēm attiecībā par šīs Konvencijas vai jebkura tās protokola izprašanu, pielietošanu vai ievērošanu, tās tiecas uz strīda noregulēšanu pārrunu ceļā vai jebkurā citā miermīlīgā veidā pēc savas izvēles.

2. Ja ieinteresētās puses nevar noregulēt strīdu iepriekšējā punktā norādītajā veidā, tad strīdu pēc abpusējas vienošanās nodod Starptautiskajā tiesā vai arbitrāžā atbilstoši noteikumiem, kas noteikti VI pielikumā par arbitrāžu. Neiespējamība sasniegt kopēju vienošanos attiecībā uz strīda nodošanu Starptautiskajai tiesai vai arbitrāžai tomēr neatbrīvo Puses no pienākuma turpināt meklēt ceļus tā noregulēšanai 1. punktā minētajā veidā.

3. Šīs Konvencijas ratificēšanas, pieņemšanas, atbalstīšanas, oficiālas apstiprināšanas vai pievienošanās brīdī vai jebkurā laikā pēc tam jebkura valsts vai organizācija pēc politiskas un/vai ekonomiskas integrācijas var paziņot, ka tā uzskata par saistošu *ipso facto* un bez speciālas vienošanās attiecībā uz jebkuru Pusi, kura uzņemas tādas pašas saistības:

- a) strīda nodošanu Starptautiskajā tiesā; un/vai
b) strīda nodošanu arbitrāžā atbilstoši procedūrām, kuras noteiktas VI pielikumā.

Paziņošana par tādu iesniegumu rakstiskā veidā tiek nosūtīta sekretariātam, kas paziņo to Pusēm.

21. pants

Parakstīšana

Šī Konvencija ir atklāta parakstīšanai valstīm, Namībijai, pārstāvētai ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Padomi par Namībiju, un politiskas un/vai ekonomiskas integrācijas organizācijām Bāzelē 1989. gada 22. martā, Šveices Ārlietu ministrijas Federālā departamentā Bernē no 1989. gada 23. marta līdz 30. jūnijam un Apvienoto Nāciju Organizācijas Centrālajās iestādēs Ņujorkā no 1989. gada 1. jūlija līdz 1990. gada 22. martam.

22. pants

Ratifikācija, pieņemšana, oficiāla apliecināšana vai apstiprināšana

1. Šī Konvencija ir jāratificē, jāpieņem vai jāatbalsta valstīm un Namībijai, pārstāvētai ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Padomi par Namībiju, un politiskas un/vai ekonomiskas integrācijas organizācijām. Ratificētie Goda raksti un dokumenti par oficiālo apstiprināšanu vai atbalstīšanu tiek nodoti glabāšanā Depozitārijam.

2. Jebkura organizācija, kas norādīta 1. punktā, kura kļūst šīs Konvencijas Puse, un turklāt neviena tās valsts dalībiece nav tāda Puse, tiks saistīta ar visiem no šīs Konvencijas izrietošiem pienākumiem. Gadījumā, kad viena vai vairākas tādas organizācijas dalībvalstis ir Konvencijas Puses, šī organizācija un tās dalībvalstis pieņem lēmumu attiecībā uz to atbilstošām saistībām par savu pienākumu izpildi. Šajos gadījumos šī organizācija un tās dalībvalstis nevar pildīt paralēli tiesības, kas izriet no Konvencijas.

3. Savos dokumentos par oficiālo apstiprināšanu vai atbalstu organizācijas, kuras norādītas 1. punktā, paziņo par savas kompetences ietvariem jautājumos, kurus regulē Konvencija. Tāpat šīs

organizācijas paziņo par jebkuru būtisku izmaiņu savas kompetences ietvaros Depozitārijam, kas paziņo par to Pusēm.

23. pants

Pievienošanās

1. Šī Konvencija ir atklāta valstīm, Namībijai, pārstāvētai ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Padomi par Namībiju, un politiskas un/vai ekonomiskas integrācijas organizācijām, lai pievienotos tai ar nākošo dienu pēc Konvencijas parakstīšanas datuma dienas. Dokumenti par pievienošanos tiek nodoti glabāšanā Depozitārijam.

2. Savos dokumentos par pievienošanos organizācijas, kas norādītas 1. punktā, paziņo par savu kompetenci jautājumos, ko regulē Konvencija. Šīs organizācijas tāpat paziņo par jebkuru būtisku izmaiņu savas kompetences ietvaros Depozitārijam.

3. 22. panta 2. punkta noteikumus pielieto politiskas un/vai ekonomiskas integrācijas organizācijām, kuras pievienojas šai Konvencijai.

24. pants

Balss tiesības

1. Izņemot gadījumus, kas paredzēti 2. punktā, katrai šīs Konvencijas Pusei ir viena balss.

2. Politiskas un/vai ekonomiskas integrācijas organizācijas jautājumos, kas ietilpst to kompetencē, atbilstoši 22. panta 3. punktam un 23. panta 2. punktam lieto savas balss tiesības, izmantojot balsu skaitu, kas vienāds ar to valstu dalībnieču skaitu, kas ir Konvencijas vai attiecīgo protokolu Puses. Tādas organizācijas zaudē balss tiesības, ja to valstu dalībnieces izmanto savas balss tiesības un otrādi.

25. pants

Stāšanās spēkā

1. Šī Konvencija stājas spēkā deviņdesmitajā dienā pēc divdesmitā ratifikācijas goda raksta vai dokumenta par pieņemšanu, oficiālu apstiprināšanu, atbalstīšanu vai pievienošanu nodošanas glabāšanā.

2. Katrai valstij vai politiskas un/vai ekonomiskas integrācijas organizācijai, kura ratificē, pieņem, atbalsta vai oficiāli apstiprina šo Konvenciju vai pievienojas tai pēc divdesmitā ratifikācijas goda raksta vai dokumenta par pieņemšanu, oficiālu apstiprināšanu, atbalstīšanu vai pievienošanu nodošanu glabāšanā, Konvencija stājas spēkā deviņdesmitajā dienā pēc tādas valsts vai politiskas un/vai ekonomiskas integrācijas organizācijas divdesmitā ratifikā-

cijas goda raksta vai dokumenta par pieņemšanu, oficiālu apstiprināšanu, atbalstīšanu vai pievienošanu nodošanas glabāšanā.

3. 1. un 2. punkta mērķiem katrs dokuments, kuru nodevusi glabāšanā politiskas un/vai ekonomiskas integrācijas organizācija, netiek izskatīts kā papildu dokuments dokumentiem, kurus nodevušas glabāšanā šādas organizācijas dalībvalstis.

26. pants

Atrunas un iesniegumi

1. Netiek pieļautas nekādas atrunas attiecībā uz šo Konvenciju.

2. Šā panta 1. punkts nekavē nevienu valsti vai politiskas un/vai ekonomiskas integrācijas organizāciju, parakstot, ratificējot, pieņemot, atbalstot un oficiāli apstiprinot Konvenciju vai pievienojoties tai, uzstāties ar deklarācijām vai jebkura formulējuma iesniegumiem ar jebkuru nosaukumu ar mērķi *inter alia* saskaņot savus likumus un tiesības ar šīs Konvencijas noteikumiem, ar noteikumu, ka šādas deklarācijas vai iesniegumi neparedz izņēmumus vai šīs Konvencijas noteikumu juridiskās darbības izmaiņas, pielietojot tās šai valstij.

27. pants

Izstāšanās

1. Katrā laikā pēc trim gadiem kopš šīs Konvencijas spēkā stāšanās jebkurai Pusei šī Puse var izstāties no Konvencijas, nosūtīdama rakstisku paziņojumu Depozitārijam.

2. Izstāšanās stājas spēkā pēc viena gada, kad Depozitārijs saņēmis paziņojumu, vai tādā vēlākā laikā, kas var būt norādīts šādā paziņojumā.

28. pants

Depozitārijs

Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālsēkretārs ir šīs Konvencijas un jebkura tās protokola Depozitārijs.

29. pants

Autentiskie teksti

Šīs konvencijas teksti arābu, ķīniešu, angļu, franču, krievu un spāņu valodā ir vienlīdz autentiski.

Bāzelē 1989. gada divdesmit otrajā martā

I PIELIKUMS

REGULĒJAMO VIELU KATEGORIJAS

Atkritumu grupas

- y1 Medicīniskie atkritumi, kas iegūti ārstnieciskas pacientu kopšanas rezultātā slimnīcās, poliklīnikās un klīnikās
- y2 Farmaceitiskās produkcijas ražošanas un pārstrādes atkritumi
- y3 Nevajadzīgās farmaceitiskās preces, zāles un preparāti
- y4 Biocīdu un fitofarmaceutisko preparātu ražošanas, iegūšanas un pielietošanas atkritumi
- y5 Koksnes konservantu ražošanas, iegūšanas un pielietošanas atkritumi
- y6 Organisko šķīdinātāju ražošanas, iegūšanas un pielietošanas atkritumi
- y7 Cianīdus saturošu materiālu siltumapstrādes un bagātināšanas atkritumi
- y8 Nevajadzīgās minerāleļļas, nederīgas izmantošanai sākotnēji iepļānotā veidā
- y9 Atkritumi eļļu/ūdens, ogļūdeņražu/ūdens maisījumu un emulsiju veidā
- y10 Nevajadzīgās vielas un produkti, kas satur polihlorētus bifenīlus (PHB) un/vai polihlorētus terfenīlus (PHT), un/vai polibromētus bifenīlus (PBB) vai to piemaisījumus
- y11 Nevajadzīgie sveķainie destilācijas vai jebkuras pirolītiskas apstrādes atkritumi
- y12 Tintes, krāsotāju, pigmentu, krāsu, laku, eļļas pernicas ražošanas, iegūšanas un pielietošanas atkritumi
- y13 Sintētisko sveķu, lateksa, plastifikatoru, līmju/saistošo materiālu ražošanas, iegūšanas un pielietošanas atkritumi
- y14 Nevajadzīgās ķīmiskās vielas, kas iegūtas zinātniski tehnisko darbu vai mācību procesa rezultātā, kuru daba vēl nav noteikta un/vai kuras ir jaunas, un kuru iedarbība uz cilvēku un/vai apkārtējo vidi vēl nav zināma
- y15 Sprāgstošī atkritumi, uz ko neattiecas kādi citi tiesību akti
- y16 Fotoķīmikāliju vai fotomateriālu apstrādes materiālu ražošanas, iegūšanas un pielietošanas atkritumi
- y17 Metālisko un plastmasas virsmu apstrādes atkritumi
- y18 Rūpniecisko atkritumu aizvākšanas operāciju atlikumi

Atkritumu, kuru sastāvā ir:

- y19 Metālu karbonili
- y20 Berilijs un berilija savienojumi
- y21 Sešvalentā hroma savienojumi
- y22 Vara savienojumi
- y23 Cinka savienojumi
- y24 Arsēns; arsēna savienojumi
- y25 Selēns; selēna savienojumi
- y26 Kadmījs; kadmija savienojumi
- y27 Antimons; antimona savienojumi
- y28 Telūrs; telūra savienojumi
- y29 Dzīvsudrabs; dzīvsudraba savienojumi
- y30 Tālijs; tālija savienojumi
- y31 Svins; svina savienojumi
- y32 Fluora neorganiskie savienojumi, izņemot fluora kalciju
- y33 Neorganiskie cianīdi
- y34 Skābju šķīdumi vai skābes cietā veidā
- y35 Sārnu savienojumi vai cietie sārmī
- y36 Azbests (pulveris un šķiedras)
- y37 Fosfora organiskie savienojumi
- y38 Organiskie cianīdi

- y39 Fenoli, fenolu savienojumi, ieskaitot florfenolus
 - y40 Ēteri
 - y41 Halogenizētie organiskie šķīdinātāji
 - y42 Organiskie šķīdinātāji, izņemot halogenizētos šķīdinātājus
 - y43 Jebkuri polihlorētā dibenzofurāna tipa materiāli
 - y44 Jebkuri polihlorētā dibenzopidioksīna tipa materiāli
 - y45 Organohalogēnie savienojumi, neskaitot vielas, kas minētas šajā pielikumā (piem., y39, y41, y42, y43, y44)
-

II PIELIKUMS

ATKRITUMU KATEGORIJAS, KURĀM NEPIECIEŠAMA ĪPAŠA IZSKATĪŠANA

- y46 No dzīvojamām vietām savāktie atkritumi
 - y47 Komunālo atkritumu sadedzināšanas atlikumi
-

III PIELIKUMS

BĪSTAMO ĪPAŠĪBU UZSKAITĪJUMS

ANO (*)	klase	Koda īpašības
1	H1	<p><i>Sprāgstošas vielas</i></p> <p>Sprāgstošas vielas vai atkritumi — tās ir cietas vai šķidrās vielas vai atkritumi (vai arī vielu vai atkritumu maisījums), kuras pašas no sevis ir spējīgas uz ķīmisku reakciju ar tādas temperatūras un spiediena gāzu izdalīšanu un ar tādu ātrumu, ka izsauc apkārtējo priekšmetu bojājumus.</p>
3	H3	<p><i>Uguns nedrošie šķidrums</i></p> <p>Termins "ugunsnedrošs" ir viennozīmīgs terminam "viegli uzliesmojošs". Ugunsnedroši šķidrums, šķidrumu maisījumi vai šķidrums, kas satur cietas vielas šķīdumā vai suspensijā (piemēram, krāsas, politūras, lakas u.tml., izņemot vielas vai atkritumus, klasificētus savādāk atbilstoši to bīstamajām īpašībām), kuras izdala ugunsnedrošus tvaikus pie temperatūras ne augstākas par 60,5 °C slēgtā traukā un ne augstākas par 65,6 °C atvērta traukā. (Tā kā rezultātus, kurus iegūst atvērta un slēgtā traukā, nevar precīzi salīdzināt, un pat atsevišķi ar vienu un to pašu metodi iegūtie rezultāti ļoti bieži atšķiras viens no otra, tad noteikumi, kuros skaitļi atšķiras no augstāk uzrādītajiem, paliek norādīto noteikumu garā.)</p>
4.1	H4.1	<p><i>Ugunsnedrošās cietās vielas</i></p> <p>Cietās vielas vai cietie atkritumi, izņemot klasificētās kā sprāgstošās, kuras apstākļos, kas sastopami transportēšanas procesā, ir spējīgas viegli aizdegties vai arī var izsaukt vai pastiprināt ugunsgrēku ar berzi.</p>
4.2	H4.2	<p><i>Vielas vai atkritumi, kas spējīgas uzliesmot pašas no sevis</i></p> <p>Vielas vai atkritumi, kuras spējīgas pašas sasilt transportēšanas apstākļos vai sasilt, saskaroties ar gaisu; un pēc tam ir spējīgas uzliesmot pašas no sevis.</p>
4.3	H4.3	<p><i>Vielas vai atkritumi, kas izdala ugunsnedrošas gāzes, saskaroties ar ūdeni</i></p> <p>Vielas vai atkritumi, kuras, mijiedarbojoties ar ūdeni, var kļūt pašas no sevis uzliesmojošas vai izdalīt viegli uzliesmojošas gāzes bīstamos daudzumos.</p>
5.1	H5.1	<p><i>Oksidējošās vielas</i></p> <p>Vielas, pašas par sevi nedegošas, taču tādas, kas parasti skābekļa izdalīšanas dēļ var izsaukt vai veicināt citu materiālu uzliesmošanu.</p>
5.2	H5.2	<p><i>Organiskie peroksīdi</i></p> <p>Organiskās vielas, kas satur bivalento grupu -O-O-, kas ir termiski nepastāvīgas vielas un kas ir pakļautas eksotermiskai pašpaātrinošai sadalei.</p>
6.1	H6.1	<p><i>Toksiskās (indīgās) vielas</i></p> <p>Vielas vai atkritumi, kuras, nokļūstot cilvēka organismā caur elpošanas, barības orgāniem vai ādu, var izsaukt cilvēka nāvi vai atstāt uz viņu stipru negatīvu ietekmi.</p>
6.2	H6.2	<p><i>Inficējošās vielas</i></p> <p>Vielas vai atkritumi, kas satur dzīvus mikroorganismus vai to toksīnus, kuri, kā zināms vai domājams, izsauc cilvēku vai dzīvnieku saslimšanu.</p>
8	H8	<p><i>Koordinējošās vielas</i></p> <p>Vielas vai atkritumi, kas ķīmiskas iedarbības ceļā var ar tiešo kontaktu izsaukt nopietnus dzīvo audu bojājumus vai noplūdes vai izbiršanas gadījumos var izsaukt citu kravu vai transporta līdzekļu bojājumus vai pat sabrukumu; tās tāpat var nest līdzīgi citus briesmu veidus.</p>

(*) Atbilst bīstamo kravu klasifikācijas sistēmai, ko satur ANO ieteikumi bīstamu kravu pārvadāšanai (ST/86/AC.10/1/Rev.5. ANO, Ņujorka, 1988).

ANO (*)	klase	Koda īpašības
9	H10	<i>Toksisko gāžu izdalīšana, kontaktējot ar gaisu vai ūdeni</i> Vielas vai atkritumi, kas mijiedarbībā ar gaisu vai ūdeni var izdalīt toksiskās gāzes bīstamos apjomos.
9	H11	Toksiskās vielas (izsauc ilgstošas vai hroniskas saslimšanas) Vielas vai atkritumi, kas, nokļūstot cilvēka organismā caur elpošanas, barības orgāniem vai ādu, var izsaukt nopietnas ilgstošas vai hroniskas saslimšanas, ieskaitot vēzi.
9	H12	<i>Ekotoksiskās vielas</i> Vielas vai atkritumi, kuras gadījumā, ja tās nonāk apkārtējā vidē, rada vai var ar laiku radīt briesmas apkārtējai videi bioakumulācijas rezultātā un/vai atstāj toksisku ietekmi uz biotiskām sistēmām.
9	H13	Vielas, kas ir spējīgas kaut kādā veidā pēc aizvākšanas veidot citus materiālus, piemēram, sārmu izdalīšanas veidā, turklāt šiem materiāliem piemīt kāda no augstāk norādītajām īpašībām.

(*) Atbilst bīstamo kravu klasifikācijas sistēmai, ko satur ANO Ieteikumi bīstamu kravu pārvadāšanai (ST/86/AC.10/1/Rev.5. ANO, Ņujorka, 1988).

Testi

Atsevišķu bīstamo atkritumu bīstamība vēl nav dokumentēta līdz galam; vēl nav šādas bīstamības kvantitatīvā novērtējuma metodikas. Nepieciešami tālāki pētījumi metožu izstrādāšanai, kas demonstrē šo vielu potenciālo bīstamību cilvēkam un/vai apkārtējai videi. Standarta izmeklēšanas metodes tika radītas tīrām vielām un materiāliem. Daudzās valstīs ir izstrādāta nacionālo testu metodika, kas pielietojama 1. pielikumā norādītajiem materiāliem, lai noteiktu to, vai šiem materiāliem piemīt kādas no īpašībām, kas norādītas šai pielikumā.

IV PIELIKUMS

AIZVĀKŠANAS OPERĀCIJAS

A. Operācijas, kas neved pie iespējamām rekuperācijas, recirkulācijas, utilizācijas, tiešas otrreizējas vai alternatīvas izmantošanas

Nodaļa A aptver visas tāda veida aizvākšanas operācijas, kas sastopamas praksē.

- D1 Apglabāšana zemē vai nomešana uz zemes (piem., izgāztuvē u.tml.)
- D2 Augsnes apstrādāšana (piem., šķidro vai rāvaino atkritumu bioķīmiskā sadalīšanās augsnē u.tml.)
- D3 Iesmidzināšana lielā dziļumā (piem., attiecīgas konsistences atkritumu iesmidzināšana urbumos, sāls kupolos vai dabīgos rezervuāros u.tml.)
- D4 Izmešana virspuses ūdenskrātuvēs (piem., šķidro vai dūņu atkritumu izmešana bedrēs, purvos vai nostāšanās baseinos u.tml.)
- D5 Izmešana speciāli iekārtotās izgāztuvēs (piem., izmešana atsevišķās ar izolējošu kārtu izolētās kamerās ar augšējo pārklājumu, kas garantē to izolāciju vienam no otra un apkārtējās vides u.tml.)
- D6 Izmešana ūdenskrātuvēs, izņemot jūras/okeānus
- D7 Izmešana jūrās/okeānos, ieskaitot apglabāšanu jūras dibenā
- D8 Bioloģiskā apstrāde, kas nav iztīrīta citās šā pielikuma nodaļās, kas noved galarezultātā pie savienojumu vai maisījumu izveidošanās, kurus pēc tam jāaizvāc vienā no tiem veidiem, kas iztīrīti nodaļā A
- D9 Fizikāli ķīmiska apstrāde, kas nav iztīrīta citās šā pielikuma nodaļās, kas noved galarezultātā pie savienojumu vai maisījumu izveidošanās, kurus pēc tam jāaizvāc vienā no tiem veidiem, kas iztīrīti nodaļā A (piem., iztvaicēšana, žāvēšana, izkarsēšana, neitralizācija, nogulsnešana u.tml.)
- D10 Sadedzināšana sauszemē
- D11 Sadedzināšana jūrā
- D12 Apglabāšana (piem., konteineru apglabāšana šahtā u.tml.)
- D13 Viendabīga vai nevienmērīga maisījuma iegūšana līdz jebkuras A nodaļā norādītas operācijas sākumam
- D14 Pāriepakojšana līdz jebkuras A nodaļā norādītas operācijas sākumam
- D15 Uzglabāšana, gaidot jebkuru A nodaļā uzrādītu operāciju

B. Operācijas, kas noved pie iespējamās rekuperācijas, recirkulācijas, utilizācijas, tiešas otrreizējas vai alternatīvas izmantošanas

Nodaļa B aptver visas tāda veida operācijas ar materiāliem, kas juridiski noteikti kā bīstami atkritumi vai tiek uzskatīti par tādiem un uz kuriem pretējā gadījumā attiektos A nodaļā paredzētās operācijas.

- R1 Izmantošana kurināmā veidā (izņemot tiešu sadedzināšanu) vai jebkurā citā veidā enerģijas iegūšanai
- R2 Šķīdinātāju utilizācija/atjaunošana
- R3 Par šķīdinātājiem neizmantoto organisko vielu recirkulācija/utilizācija
- R4 Metālu un to savienojumu recirkulācija/utilizācija
- R5 Citu neorganisko materiālu recirkulācija/utilizācija
- R6 Skābju un bāžu atjaunošana
- R7 Cīņā ar piesārņošanu izmantojamo komponentu rekuperācija
- R8 Katalizatoru komponentu rekuperācija
- R9 Naftas produktu atkārtota rektifikācija vai cita otrreizēja agrāk izmantotu naftas produktu pielietošana
- R10 Augsnes apstrādāšana, kas labdabīgi iedarbojas uz zemkopību vai uzlabo ekoloģisko stāvokli
- R11 Jebkuru operāciju ar numuriem 1—10 atlikumu izmantošana
- R12 Atkritumu apmaiņai ar aizvākšanu ar operāciju ar numuriem R1—11 palīdzību
- R13 Atkritumu akumulācija to vēlākai aizvākšanai ar jebkuras B nodaļā esošas operācijas palīdzību

PIELIKUMS V.A

INFORMĀCIJA, KURA JĀSATUR PAZIŅOJUMAM

1. Atkritumu eksporta iemesls
2. Atkritumu eksportētājs¹
3. Atkritumu ražotājs(-i)¹
4. Persona, kas atbild par atkritumu aizvākšanu¹
5. Iespējamais(-ie) atkritumu transportētājs(-i) vai tā (to) aģenti, ja zināmi¹
6. Atkritumu eksportētāja valsts Kompetentās iestādes²
7. Iespējamās tranzīta valstis Kompetentās iestādes²
8. Atkritumu importētāja valsts Kompetentās iestādes²
9. Vispārīgais vai vienreizējais paziņojums
10. Plānotais(-ie) piegādes datums(-i) un laika periods, kurā tiek veikts atkritumu eksports, un piedāvātais maršruts (ieskaitot ieviešanas un izvešanas punktu)³
11. Plānotais pārvadāšanas veids (autotransports, dzelzceļš, jūras, gaisa, iekšējie ūdens ceļi)
12. Informācija, kas attiecas uz apdrošināšanu⁴
13. Definīcijas un atkritumu fizikālais apraksts, ieskaitot Y numuru un ANO numuru, to sastāvu⁵ un informāciju par kaut kādām īpašām prasībām apektoties, ieskaitot ārkārtējus pasākumus avāriju gadījumā
14. Plānotais iepakojuma veids (piem., vaļējs, mucās, tankerkuģī)
15. Novērtējamo daudzums pēc svara/apjoma⁶
16. Process, kura rezultātā radušies atkritumi⁷
17. Atkritumu bīstamības klasifikācija, kas uzskaitīta I pielikumā saskaņā ar Konvencijas II pielikumu: bīstamās īpašības, H numurs, ANO klase
18. Aizvākšanas metode saskaņā ar IV pielikumu
19. Ražotāja un eksportētāja paziņojums par to, ka informācija atbilst patiesībai
20. Informācija (ieskaitot uzņēmumu tehnisko aprakstu), kuru nosūta eksportētājam vai ražotājam persona, kas atbildīga par aizvākšanu, pamatojoties uz kuru pēdējais secina, ka plānojamā aizvākšana var tikt veikta ekoloģiski pamatotā veidā un atbilstoši importētājas valsts noteikumiem un normām
21. Informācija par kontrakta noslēgšanu starp eksportētāju un par aizvākšanu atbildīgo personu.

Piezīmes

- ¹ Pilns nosaukums un adrese, telefons un organizācijas teleksa vai telefaksa numurs, kā arī uzvārds, adrese, telefons, teleksa vai telefaksa numurs tai personai, pie kuras jāgriežas.
- ² Pilns nosaukums un adrese, telefons un teleksa vai telefaksa numurs.
- ³ Vispārējās paziņošanas gadījumā, kas aptver vairākas piegādes, nepieciešama informācija vai nu par katras piegādes iespējamajiem datumiem, vai, ja tas nav zināms, par iespējamo piegādes periodiskumu.
- ⁴ Nepieciešama informācija par atbilstošām apdrošināšanas prasībām un par to, kādā veidā tās apmierina eksportētājs, pārvadātājs un persona, kas atbild par aizvākšanu.
- ⁵ Īpaši bīstamu komponentu raksturs un koncentrācija no toksicitātes un cita veida bīstamības viedokļa, ko rada atkritumi, darbojoties ar tiem, kā arī ar iespējamā aizvākšanas metode.
- ⁶ Vispārējās paziņošanas gadījumā, kas aptver vairākas piegādes, nepieciešama informācija kā par novērtējamo kopējo apjomu, tā arī par novērtējamo katras atsevišķas piegādes apjomu.
- ⁷ Tādā mērā, kas nepieciešams bīstamības novērtēšanai un iespējamo aizvākšanas operāciju atbilstības noteikšanai.

PIELIKUMS V.B

INFORMĀCIJA, KURU NEPIECIEŠAMS SATURĒT DOKUMENTAM PAR PĀRVADĀJUMU

1. Atkritumu eksportētājs ⁽¹⁾.
2. Atkritumu ražotājs(-i) un ražošanas vietu izvietojums ⁽¹⁾.
3. Persona, kas atbild par aizvākšanu, un aizvākšanas vietu faktiskais izvietojums ⁽¹⁾.
4. Atkritumu ⁽¹⁾ pārvadājums(-i) vai tā (to) aģents(-i).
5. Vispārīgās vai vienreizējās paziņošanas priekšmets.
6. Robežšķērsojošas transportēšanas uzsākšanas datums un datums(-i) un katras personas paraksts uz kvīts, kas atbild par atkritumiem.
7. Transportēšanas veids (autotransports, dzelzceļš, pa iekšējiem ūdens ceļiem, jūras, gaisa transports), tai skaitā eksportētāja, tranzīta un importētāja zemēs, kā arī ieviešanas un izvešanas punkti, ja pēdējie bija noteikti.
8. Atkritumu vispārējais apraksts (ja nepieciešams, faktiskais stāvoklis, precīzs ANO pieņemtais kravas nosaukums un klase, ANO numurs, Y un H kodi).
9. Informācija par speciālām prasībām azejoties, kā arī pasākumi avārijas gadījumos.
10. Iepakojuma veids un kravas vietu skaits.
11. Skaits pēc svara/apjoma.
12. Ražotāja vai eksportētāja paziņojums par to, ka informācija atbilst īstenībai.
13. Ražotāja vai eksportētāja paziņojums, kas norāda par iebildumu neesamību no visu ieinteresēto valstu kompetentiem orgāniem, kuras ir Puses.
14. Personas apliecinājums, kura ir atbildīga par aizvākšanu, par atkritumu saņemšanu izdalītajā objektā aizvākšanai un aizvākšanas metodes uzraudzīšanu, un iespējamie aizvākšanas datumi.

Piezīmes

Nepieciešamo informāciju dokumentā par transportēšanu nepieciešams pēc iespējas apvienot vienā dokumentā kopā ar informāciju, kura nepieciešama pēc transportēšanas noteikumiem. Ja tas nav iespējams, šai informācijai drīzāk vajadzētu papildināt, nevis dublēt informāciju, kura nepieciešama saskaņā ar transportēšanas noteikumiem. Dokumentam par pārvadājumu jāsaturs norādījums par to, kurš sniedz informāciju un aizpilda jebkuru formulāru.

⁽¹⁾ Pilns nosaukums un adrese, telefons un organizācijas teleksa vai telefaksa numurs, kā arī uzvārds, adrese, telefons vai telefaksa numurs personai, pie kuras jāgriežas avārijas gadījumā.

VI PIELIKUMS

ARBITRĀŽA

1. pants

Ja vienošanās, pieminēta Konvencijas 20. pantā, neparedz neko citu, arbitrāžas izskatīšana tiek veikta atbilstoši zemāk izklāstītajiem 2.—10. pantam.

2. pants

Prasītāja Puse paziņo sekretariātam par to, ka Puses ir vienojušās nodot strīdu arbitrāžas izskatīšanai atbilstoši 20. panta 2. vai 3. punktam, norādot īpaši Konvencijas pantus, attiecībā par kuru izskaidrojumu vai pielietojumu radies strīds. Sekretariāts nodod tādā veidā saņemto informāciju visām Konvencijas Pusēm.

3. pants

Arbitrāžas tiesa sastāv no trim locekļiem. Katra no strīda Pusēm ieceļ vienu arbitru, un divi tādā veidā ieceltie arbitri pēc savstarpējās vienošanās ieceļ trešo arbitru, kurš izpilda tiesas priekšsēdētāja funkcijas. Pēdējais nevar būt kādas Puses valsts pilsonis, un tam nevar būt parastā dzīvesvieta kādā no Pušu teritorijām, turklāt viņš nevar atrasties dienestā vai kādā citā veidā būt saistīts ar šo lietu.

4. pants

1. Ja pēc diviem mēnešiem pēc otra arbitra iecelšanas nav izvēlēts arbitrāžas tiesas priekšsēdētājs, tad pēc jebkuras Puses lūguma Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālsēkretārs ieceļ viņu nākamo divu mēnešu laikā.

2. Ja viena no strīda Pusēm neieceļ arbitru divu mēnešu laikā pēc lūguma saņemšanas, otra Puse ir tiesīga informēt par to Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālsēkretāru, kurš ieceļ arbitrāžas tiesas priekšsēdētāju nākamo divu mēnešu laikā. Pēc savas iecelšanas arbitrāžas tiesas priekšsēdētājs lūdz Pusi, kura vēl nav iecēlusi arbitru, izdarīt to divu mēnešu laikā. Pēc tāda perioda beigām viņš atbilstoši informē Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālsēkretāru, kurš pats izvēl šo arbitru nākamo divu mēnešu laikā.

5. pants

1. Arbitrāžas tiesa pieņem savu lēmumu atbilstoši starptautiskajām tiesībām un saskaņā ar šīs Konvencijas noteikumiem.

2. Katra arbitrāžas tiesa, iecelta atbilstoši šā pielikuma noteikumiem, izstrādā savus procedūras noteikumus.

6. pants

1. Arbitrāžas tiesas lēmumi par procedūras jautājumiem un būtības jautājumiem tiek pieņemti ar tās locekļu balsu vairākumu.

2. Tiesa var pieņemt visus nepieciešamos mērus faktu konstatēšanai. Tā var pēc kādas no Puses lūguma ieteikt pieņemt nepieciešamos laicīgus aizsardzības pasākumus.

3. Strīdu Puses nodrošina visus nepieciešamos apstākļus efektīvai izmeklēšanas vadīšanai.

4. Kādas Puses neklātbūtne vai neierašanās uz tiesu nav šķērslis izmeklēšanai.

7. pants

Tiesa var uz klausīt pretējas prasības, kuras rodas tieši no strīdu būtības, un pieņemt lēmumus par tām.

8. pants

Ja tikai arbitrāžas tiesa nepieņem citus lēmumus, izejot no lietas konkrētiem apstākļiem, tiesas izdevumus, ieskaitot tiesas locekļu pakalpojumu apmaksu, strīdu puses dala savā starpā uz pusēm. Tiesa reģistrē visus savus izdevumus un iesniedz pusēm galīgo atskaiti par šiem izdevumiem.

9. pants

Jebkurai no Pusēm, kurai strīda objekts ir tiesiska rakstura interese, kura var būt aizskarta ar lietas lēmumu, ir tiesības ar tiesas piekrišanu uzstāties tiesā.

10. pants

1. Tiesa pieņem savu lēmumu piecu mēnešu laikā pēc savas iecelšanas datuma, ja tikai tā neuzskatīs par nepieciešamu šo termiņu pagarināt par periodu, kas nepārsniedz piecus mēnešus.

2. Arbitrāžas tiesas lēmums ir saistīts ar iemeslu izskaidrojumu. Tās lēmums ir galīgs un saistošs abām strīda Pusēm.

3. Jebkurš strīds, kurš var rasties starp Pusēm attiecībā uz tiesas lēmuma izskaidrojumu vai izpildīšanu, var tikt nodots no jebkuras Puses arbitrāžas tiesai, kura pieņēma lēmumu vai, ja ar pēdējo nav iespējams saistīties, citā tiesā, kuru izveido ar šo mērķi tādā pašā veidā kā pirmo.